

Drangedal kommune
v/ Mari Ellen Vøllestad
Gudbrandsvei 7
3750 DRANGEDAL

Deres ref.:
Saksbehandler: TOFAG
Vår ref.: 12/1394
Dato: 18.04.2012

Spørsmål om egenandel ved tvungent psykisk helsevern

Helsedirektoratet viser til telefonsamtale og e-post av 13. februar 2012.

Du lurer på hvorvidt pasienter som er underlagt tvungent psykisk helsevern må betale egenandel ved legekonsultasjon og for medisinerutgifter knyttet til den psykiske lidelsen. Spørsmålet er særlig aktuelt for pasienter som er underlagt tvungent psykisk helsevern uten døgnopphold, jf. psykisk helsevernloven §§ 3-3 og 3-5 tredje ledd.

Ved tvunget psykisk helsevern uten døgnopphold, vil pasienten typisk bo i sitt eget hjem. Behandlingen skjer da enten ved at pasienten kommer til spesialisthelsetjenesten/ det psykiske helsevernet (typisk et DPS) for behandling eller at spesialisthelsetjenesten etter samtykke oppsøker pasienten hjemme for behandling.

Pasienten kan også samtykke til at den praktiske gjennomføringen av slik behandling overlates til helsepersonell utenfor det psykiske helsevernet. Dette kan for eksempel være en fastlege, kommunehelsetjenesten eller en poliklinikk. jf. psykisk helsevernforskriften § 22 annet ledd (F16.22.12.2011 nr. 1258 Forskrift om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern m.m.). Her fremgår det:

"Under forutsetning av faglig forsvarlig tilsyn og veiledning, kan den praktiske gjennomføringen av behandling med legemidler etter avtale med den ansvarlige institusjon som har truffet vedtaket, overlates til helsepersonell utenfor det psykiske helsevernet. Dette kan bare skje hvis pasienten ønsker det."

Egenandel for legekonsultasjon og medisinerutgifter.

De regionale helseforetakene har ansvar for behandling av den psykiske lidelsen hos pasienter under tvungent psykisk helsevern med- og uten døgnopphold. Herunder har de ansvar for utgifter til behandling og legemidler knyttet til behandlingen av den psykiske lidelsen. I spesialisthelsetjenesteloven § 5-2, jf. § 5-1. I § 5-2 står det:

"Det regionale helseforetakets behandlings- og forpleiningsutgifter og reiseutgifter til behandling skal dekkes av det regionale helseforetaket i pasientens bostedsregion, jf. § 5-1. Det samme gjelder utgifter til behandling, forpleining og reise som ytes av andre tjenesteytere etter avtale med det regionale helseforetaket i pasientens bostedsregion, jf. § 2-1a. Til gjennomføring av psykisk helsevern dekkes også andre utgifter av det regionale helseforetaket i pasientens bostedsregion."

Helsedirektoratet • Divisjon spesialisthelsetjenester

Avd. psykisk helsevern og rus

Tord Jacob Teigen Fagerheim, tlf.: 810 20 050

Postboks 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo • Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo • Tlf.: 810 20 050

Faks: 24 16 30 01 • Org. nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Dette må tolkes slik at spesialisthelsetjenesten, ved det regionale helseforetaket, må dekke alle utgifter i forbindelse med behandlingen. I begrepet "behandling" må det også innfortolkes behandling med legemidler. Dette gjelder også når den praktiske gjennomføringen av slik behandling overlates til helsepersonell utenfor det psykiske helsevernet, som beskrevet over. Dette vil typisk være kommunehelsetjenesten, for eksempel ved hjemmesykepleier eller fastlege. Disse kan altså ikke få refundert sine utgifter til legekonsultasjon eller medisin av pasienten og/eller HELFO med hjemmel i folketrygdloven. Folketrygdloven er en sekundærlovgivning og dekker kun utgifter som ikke skal dekkes av andre, som for eksempel spesialisthelsetjenesten i dette tilfelle. Dette følger av folketrygdloven § 5-1 tredje ledd hvor det står:

"I den utstrekning det offentlige yter stønad etter annen lovgivning, ytes det ikke stønad etter dette kapitlet."

Konklusjon

Pasienter under tvungent psykisk helsevern skal ikke betale egenandel for legekonsultasjon eller medisin knyttet til behandlingen av den psykiske lidelsen. Dette gjelder også når vedkommende er på tvungent vern uten døgnopphold, og den praktiske gjennomføringen av slik behandling overlates til helsepersonell utenfor det psykiske helsevern. Refusjon for behandling gitt av andre tjenesteytere skal også dekkes av det psykiske helsevernet som har ansvar for pasienten.

Vennlig hilsen

Arne Johannesen e.f.
avdelingsdirektør

Tord Jacob Teigen Fagerheim
førstekonsulent

Dokumentet er godkjent elektronisk

Regionale helseforetak
Helse- og omsorgsdepartementet
Landets fylkesmenn
Kontrollkommisjonene
Helsetilsynet
Landsforeningen for pårørende i psykiatrien
Mental Helse
Landets kommuner
HELFO